

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕГІОНІ»

Студентки 4 курсу, 15 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Науковий керівник
д. е. н,
доцент

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

Шамрай
Крістіні
Дмитрівна

Новікова
Наталія
Леонідівна

Головня
Юлія
Ігорівна

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

«01» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентові

Шамрай Крістіни Дмитрівна

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕГІОНІ»**

Затверджена наказом ректора від «26» листопада 2021 р. №3884

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 05.06.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту) випускної кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад функціонування системи надання соціальних послуг та розроблення рекомендацій щодо її вдосконалення в Україні.

Об'єкт дослідження: процес функціонування системи надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні основи функціонування системи надання соціальних послуг.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1.ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В КОРОСТЕНСЬКОМУ РАЙОНІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1 Аналіз сучасного стану надання соціальних послуг

1.2 Механізм надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕГІОНІ

2.1 Реформування системи надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

2.2 Рекомендації щодо удосконалення надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проектів)	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 20.11.2021	20.11.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 05.01.2022	05.01.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2022	20.03.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2022	20.04.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 23.05.2022	23.05.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.06.2022	01.06.2022
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-05.06.2022	01-05.06.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.06.2022	10.06.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «01» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту) Новікова Н.Л.
8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.
9. Завдання прийняв до виконання студент Шамрай К.Д.
10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота Шамрай Крістіни Дмитрівни на тему: «Функціонування системи надання соціальних послуг в регіоні» відповідає темі та носить актуальний характер. Автором опрацьовано значний масив вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел, що дало змогу розкрити сутність заявленої теми.

У першому розділі автором проаналізовано сучасний стан надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області та досліджено механізм їх надання.

Другий розділ ВКР присвячено пошуку публічно-управлінських рішень щодо удосконалення системи надання соціальних послуг в регіоні .

Зміст та структура роботи розкривають тему, робота виконана відповідно до вимог та рекомендована до захисту з позитивною оцінкою, а її автор Шамрай Крістіна Дмитрівна заслуговує на присвоєння ступеня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Відмітка про попередній захист

Головня Юлія Ігорівна

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Шамрай Крістіни Дмитрівна може бути допущена до захисту екзаменаційної комісії.

Гарант освітньої програми: Головня Юлія Ігорівна

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

«10» червня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В КОРОСТЕНЬСЬКОМУ РАЙОНІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	5
1.1 Аналіз сучасного стану надання соціальних послуг.....	5
1.2 Механізм надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області.....	13
РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕГІОНІ.....	21
2.1 Реформування системи надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області.....	21
2.2 Рекомендації щодо удосконалення надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області.....	26
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	36

ВСТУП

Один з основних факторів соціально-економічного розвитку України – зростання ролі людського капіталу — потребує вирішення проблеми якості та доступності соціальних послуг, що надаються населенню. У зв'язку з цим у рамках напряму соціально-економічної політики на найближчі роки в галузі розвитку людського потенціалу особливого значення набувають заходів щодо підвищення рівня та якості життя населення, поліпшення демографічної ситуації, модернізації охорони здоров'я та інших галузей соціальної сфери з метою забезпечення доступності якісних соціальних послуг, створення ефективної системи адресної соціальної допомоги особам, які опинилися у важкій життєвій ситуації, розвитку механізмів соціальної адаптації. В цих умовах зростає актуальність соціальної складової у сучасній політиці української держави.

Дослідженням надання соціальних послуг займалися наступні вчені: Романова Н.Ф., Кришень О.В., Купенко О.В., Мельник В.П., Чернета С.Ю., Толярик О.Ю. та інші.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад функціонування системи надання соціальних послуг та розроблення рекомендацій щодо її вдосконалення в Україні.

Для досягнення поставленої мети було визначено коло завдань:

- проаналізувати сучасний стан надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області
- дослідити механізм надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області
- визначити шляхи реформування системи надання соціальних послуг Коростенського району Житомирської області
- запропонувати публічно-управлінські рішення щодо удосконалення системи надання соціальних послуг Коростенського району Житомирської області

Об'єктом дослідження є процес функціонування системи надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти функціонування системи надання соціальних послуг.

Для досягнення мети випускної кваліфікаційної роботи та вирішення поставлених завдань використано низку загально наукових та спеціальних методів дослідження, а саме: метод систематизації при дослідженні теоретичних аспектів як збирання інформації про стан надання соціальних послуг у Коростенському районі Житомирської області, систематизація отриманої інформації про розвиток соціальних послуг в Коростенському районі, метод аналізу у визначенні особливостей механізму надання соціальних послуг та методу моделювання, а саме в рекомендації щодо удосконалення існуючої моделі надання соціальних послуг, був використаний економіко – статистичний метод для моніторингу даних.

Інформаційною базою дослідження випускної кваліфікаційної роботи є наукова література, яка стосується даної теми, а також інтернет-ресурси, матеріали статистичної та фінансової звітності, яка стосується Коростенської територіальної громади Житомирської області.

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел з 30 найменувань, додатків, рисунків 7, таблиць 8. Загальний обсяг роботи складає 34 сторінки комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В КОРОСТЕНЬСЬКОМУ РАЙОНІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1 Аналіз сучасного стану надання соціальних послуг

Основним ресурсом територіальної громади є її мешканці. На різних етапах життя кожен з мешканців громади може опинитися у складній життєвій ситуації та потребувати професійної соціальної допомоги, підтримка в їх подоланні. Ці обставини можуть бути спричинені такими факторами, як невиліковна хвороба, інвалідність, безробіття, бідність, домашнє насильство, ухилення батьків або опікунів від батьківських обов'язків, старість або пошкодження внаслідок конфлікту тощо. Тому в кожному територіальному утворенні необхідно розвивати та забезпечувати надання соціальних послуг, спрямованих на запобігання складним життєвим обставинам, подолання або мінімізації їх негативних наслідків, людям/сім'ям, які перебувають у складній життєвій ситуації, які належать до відповідної громади [8].

Органи місцевого самоврядування відповідають за надання базових соціальних послуг з урахуванням потреб жителів муніципалітету. Поняття соціальні послуги визначено Законом України «Про соціальні послуги» і включає діяльність, спрямовану на запобігання складним життєвим обставинам, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для людей/сімей, які перебувають у них [22].

За класифікацією та змістом соціальних послуг розрізняють:

- прості - надається постійна чи комплексна допомога. Прикладом є поради чи представництво інтересів,
- комплексна надається системна допомога, наприклад, соціальну підтримка або соціальна інтеграція тощо;
- спеціальна - надається окремим категоріям людей (наприклад, жертвам торгівлі людьми або людям, інфікованим ВІЛ),

- допоміжні - надаються в натуральній формі, зокрема продукти харчування, засоби особистої гігієни та одяг, одяг, взуття та технічні послуги (транспортні послуги, усний переклад на мову жестів тощо) [28].

Соціальні послуги є обов'язковими для всіх мешканців громади, адже їх своєчасне надання допоможе уникнути проблемних ситуацій. Наприклад, багаті сім'ї можуть потребувати підтримки у вихованні дітей, зокрема надання необхідних порад. Мешканці громади, які належать до вразливих груп (наприклад, малозабезпечені сім'ї або ті, де один із членів сім'ї хворий на серйозну хворобу), можуть потребувати консультації, інших послуг для своєчасної підтримки, вирішення проблем та запобігання надзвичайним ситуаціям. Люди чи сім'ї, які вже не можуть самотійно вирішувати складні життєві ситуації, потребують всебічної соціальної підтримки.

Розглянемо порядок надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області (рис. 1.1).

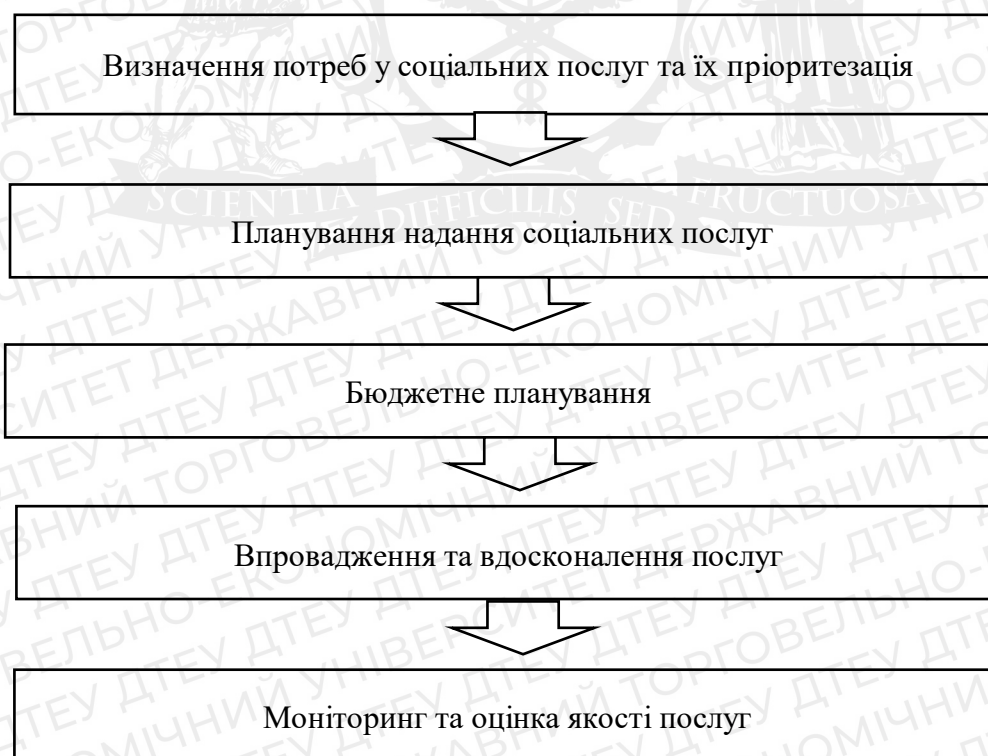

Рис.1.1 Порядок надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області. Джерело: Сформовано автором [20]

Визначення потреб у соціальних послугах, їх планування надання, бюджетне планування здійснюється Управлінням соціальної політики

Коростенської районної державної адміністрації Житомирської області. Реалізуються соціальні послуги з допомогою центру надання адміністративних послуг та Коростенського районного центру соціальних служб та інших надавачів послуг.

Центри надання адміністративних послуг, працюють на базі «єдиного вікна». З метою створення зручних та сприятливих умов користування адміністративними послугами облаштовано окремі приміщення, в яких створено сектор прийому, інформації та очікування. Центри надають 72 види адміністративних послуг. За 2021 рік було надано в даній територіальній громаді понад 8231 послугу.

Що стосується діяльності Коростенського районного центру соціальних служб, то саме дані служби займають реалізацією соціальних послуг для населення. Розглянемо динаміку обсягів соціальних послуг, які надаються соціальними службами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Динаміка надання соціальних послуг, що надаються соціальними службами в Коростенському районі Житомирської області

Види соціальних послуг	Роки			Відхилення, 2019/2020	
	2019	2020	2021	Відносне	Абсолютне
Інформування	325	298	308	-17	-5,2
Консультування	401	552	587	186	31,7
Консультативний кризовий телефон	51	231	287	236	82,2
Посередництво	12	8	5	-7	-58,3
Представництво інтересів	2	3	3	1	33,3
Надання притулку	12	21	16	4	25,0
Нічний притулок	41	26	14	-27	-65,9
Короткотермінове проживання	8	12	4	4	50,0
Соціальна профілактика	368	405	332	36	9,8
Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю	27	17	33	6	18,2

Продовження табл. 1.1

Підтримане проживання бездомних осіб	8	12	6	-2	25,0
Транзитне підтримане проживання / соціальна учбова квартира (будинки)	98	105	74	-24	-24,5
Соціальний супровід	332	289	291	-41	-14,1
Екстрене (кризове) втручання	22	18	31	9	29,0
Соціальна адаптація	4	2	5	1	20,0
Догляд стаціонарний	89	124	137	48	35,0
Денний догляд	52	69	84	32	38,1
Денний догляд дітей з інвалідністю	3	8	6	3	50,0
Паліативний догляд	63	82	74	11	17,5
Персональний асистент	5	2	0	-	-
Соціальна реабілітація	221	284	256	35	13,7
Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за дітьми / особами з інвалідністю	2	3	4	2	50,0
Натуральна допомога	236	278	305	69	22,6
Всього	2382	2 849	2 862	480	16,8

Джерело: Сформовано автором [20]

Інформування населення у 2021 році скоротилось на 5,2% порівняно з 2019 роком. Консультування навпаки у 2021 році збільшилось на 31,7%. Консультативний кризовий телефон помітно збільшив свою активність використання населенням протягом 2020-2021 років. Дана тенденція викликана збільшення психологічного пригнічення населення через необхідність дотримання карантинних обмежень, викликаних пандемією коронавірусу. Посередництво поступово зменшується протягом останніх трьох років. Представництво інтересів приблизно знаходиться на одному рівні 2-3 послуги на рік. Надання притулку потребувалось у 2019 році 12 разів, у 2020 році – 21 разів, у 2021 році – 16 разів. Короткотермінове проживання потребувалось у 2020 році 12 разів, а у 2021 році – лише 4 рази. Соціальна профілактика у 2020 році збільшилась на 9,4%, а у 2021 році зменшилась на 18%. Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю у 2020 році зменшилось на 37%, а у 2021 році збільшилось на 48,5%. Підтримане проживання бездомних осіб у 2020 році

збільшилось на 33,3%, а у 2021 році зменшилось на 50,0%. Транзитне підтримане проживання / учбова соціальна квартира (будинки) у 2020 році збільшилось на 6,7%, а у 2021 році зменшилось 29,5%. Даний фактор спричинений скорочення кількості студентів на території району. Екстрене (кризове) втручання у 2021 році значно збільшилось на 41,9%. Денний догляд дітей з інвалідністю у 2020 році збільшився на 62,5%, а у 2021 році скоротився на 25%. Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за дітьми / особами з інвалідністю є досить стабільним та залишається протягом трьох років на рівні 2-4 послуг на рік. Натуральна допомога демонструє позитивну динаміку протягом останніх трьох років: у 2020 році вона збільшилась на 15,1%, у 2021 році зросла на 8,9%. По всіх категоріях даних послуг основними отримувачами є перебувають у складних життєвих обставинах та особи, які відносяться до особливо вразливих груп населення. Розглянемо структуру надання соціальних послуг в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Структура надання соціальних послуг, що надаються соціальними
службами в Коростенському районі, (%)

Види соціальних послуг	Роки			Відхилення, 2021/2019
	2019	2020	2021	
Інформування	13,6	10,5	10,8	3,7
Консультування	16,8	19,4	20,5	3,7
Консультативний кризовий телефон	2,1	8,1	10,2	8,1
Посередництво	0,5	2,9	0,2	-0,3
Представництво інтересів	0,08	0,12	0,1	0,02
Надання притулку	0,5	0,9	0,6	0,1
Нічний притулок	1,7	0,9	0,5	-1,2
Короткотермінове проживання	0,3	0,4	0,1	-0,2
Соціальна профілактика	15,4	14,2	11,6	-3,8
Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю	1,1	0,5	1,2	0,1
Підтримане проживання бездомних осіб	0,3	0,4	0,2	-0,1
Транзитне підтримане проживання / учбова соціальна квартира (будинки)	4,1	3,7	2,6	-1,5
Соціальний супровід	13,2	10,1	10,2	-3,0

Продовження таблиці 1.2

Екстрене (кризове) втручання	0,9	0,6	1,0	0,1
Соціальна адаптація	0,1	0,07	0,2	0,1
Догляд стаціонарний	3,7	4,4	4,8	1,1
Денний догляд	2,2	2,4	2,9	0,7
Денний догляд дітей з інвалідністю	0,1	0,2	0,2	0,1
Паліативний догляд	2,6	2,9	2,6	0
Персональний асистент	0,2	0,1	0	-
Соціальна реабілітація	9,3	9,9	8,9	-0,4
Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за дітьми / особами з інвалідністю	0,08	3	4	3,9
Натуральна допомога	9,3	9,8	10,7	1,4
Всього	100,0	100,0	100,0	-

Джерело: Сформовано автором [20]

Отже, найбільшу частку в загальній структурі займають консультування, інформування, соціальна профілактика, соціальна реабілітація та соціальний супровід. Ці напрямки діяльності не потребують значного фінансування та є досить поширеними серед населення. Всі інші напрямки соціальних послуг надаються в помітно меншому обсязі. Ця закономірність пов'язана з тим, що більшість категорій з даного переліку послуг надається окремими соціальним групам населення та слабкій поінформованості даних суб'єктів можливістю скористатись послугами. Важливим аспектом соціальних послуг є забезпечення освіти населення. Розглянемо структуру навчальних закладів (рис. 1.2).

В районі функціонували 32 заклади освіти: 18 закладів загальної середньої освіти, 13 закладів дошкільної освіти та 1 заклад позашкільної освіти.

Серед 18 закладів загальної середньої освіти - 1 ліцей, 1 гімназія, 7 середніх загальноосвітніх шкіл I-III ступенів, 3 середні загальноосвітні школи I-II ступенів, 2 середні загальноосвітні школи I ступеня та 4 навчально-виховні комплекси, в яких здобували освіту 1301 учень. Працював 1 опорний заклад загальної середньої освіти - Васьковицький ліцей з 2 філіями: Бехівською та Дідковицькою. В опорному закладі здобували загальну середню освіту 216 учнів.

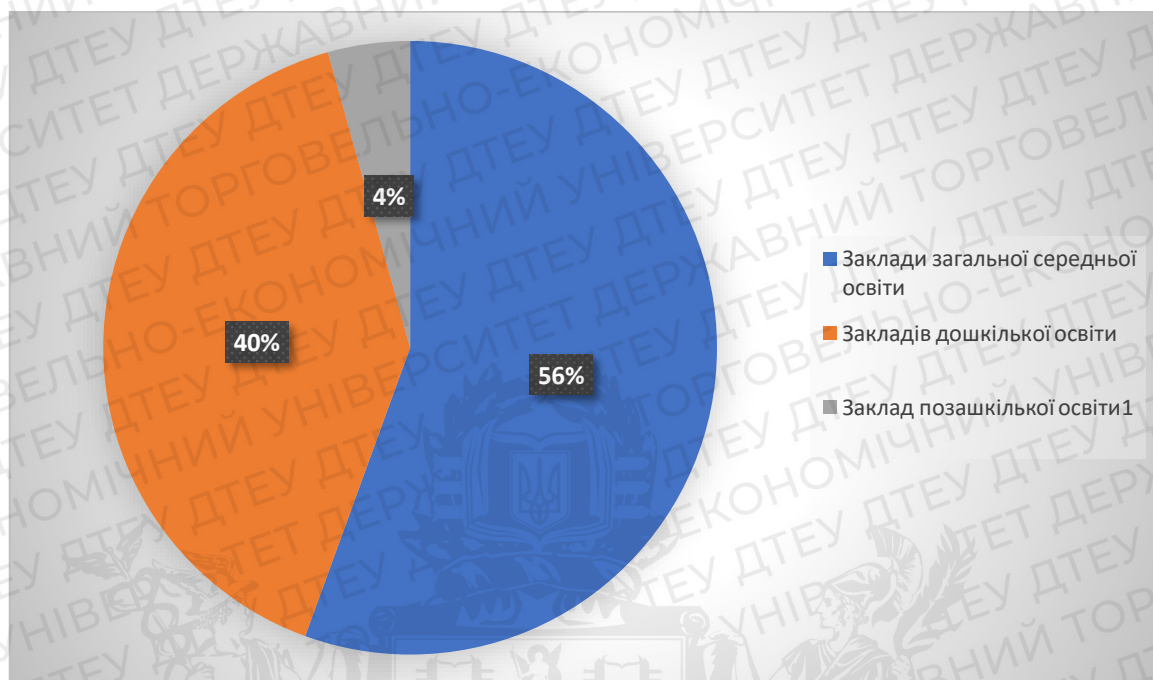

Рис. 1.2. Структура закладів освіти у Коростенському районі у 2021 році.

Джерело: Сформовано автором за [20]

У всіх закладах загальної середньої освіти створено належні умови для здобуття учнями повної загальної середньої освіти. В 4-х закладах загальної середньої освіти району в 5 інклюзивних класах здобували освіту 5 учнів з особливими освітніми потребами. В 3-х закладах загальної середньої освіти навчались 4 учні з числа внутрішньо переміщених осіб.

Розглянемо динаміка кількості школярів та випускників загальноосвітніх шкіл в Коростенському районі (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Динаміка кількості школярів та випускників загальноосвітніх шкіл в
Коростенському районі (осіб)

Показник	Роки			Відхилення 2021/2019	
	2019	2020	2021	Абсолютне	Відносне
Випускники 9 класів	152	130	127	25	-16,4
Випускники 11 класів	69	62	65	-4	-5,8
Всього школярів	681	658	639	-42	-6,2

Джерело: Сформовано автором [20]

Спостерігається значне скорочення кількості учнів у закладах шкільної освіти в Коростенському районі, що пов'язано із скороченням народжуваності серед населення. Відповідно в перспективі доцільним буде скорочення закладів освіти при збереженні негативної тенденції приросту населення.

Пріоритетним напрямком державної політики щодо соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах являється забезпечення їх права на проживання в безпечному сімейному середовищі, розвитку мережі сімейних форм виховання для дітей, які з різних причин залишилися без піклування батьків.

В першу чергу це стосується забезпечення права на проживання в сім'ї для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку в службі у справах дітей Коростенської районної державної адміністрації.

Розглянемо більш детально динаміку дітей, що потребують додаткової уваги з боку органів опіки та піклування (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Кількість дітей, що потребують додаткової уваги з боку органів опіки та піклування Коростенського району.

Показники	Роки			Відхилення, 2019/2021	
	2019	2020	2021	Абсолютне	Відносне
Діти, які опинилися у складних життєвих обставинах	59	54	52	-7	-11,9
Кількість дітей, поставлених на первинний облік	16	14	12	-4	-25,0
з них влаштовано під опіку(піклування)	2	1	1	-1	-50,0
знаходиться в Житомирському обласному спеціалізованому будинку дитини	1	1	1	0	-
влаштовано в Дитячі будинки сімейного типу	1	1	1	0	-
навчається в ПТУ, ВНЗ	1	1	0	-	-

Продовження таблиці 1.4

Усиновлено	2	1	1	-1	-50,0
Перебуває на місцевому обліку усиновлення	27	25	23	4	-14,8

Таб.1.4 Джерело: Сформовано автором [20]

Загалом скоротилась кількість дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах у 2021 році на 11,9% відносно 2019 року. Першочерговим завданням являється забезпечення дітей, які залишилися без батьківської опіки сімейними формами виховання. Нині в районі 95 % дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, виховуються в сім'ях. Пріоритетною формою влаштування дітей є національне усиновлення. Важливим завданням є активізація національного усиновлення, як найбільш ефективної форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.2 Механізм надання соціальних послуг в Коростенського району Житомирської області

Задоволення потреб у соціальних послугах людей, які опинилися у складній життєвій ситуації, є одним із ключових завдань системи соціального обслуговування. Ефективність цієї системи безпосередньо впливає на соціальну та політичну стабільність держави. Враховуючи ці факти, виникає необхідність дослідити всі елементи цього процесу та провести більш детальний аналіз категорії «система соціального обслуговування».

Як правило, функціонування будь-якої системи орієнтоване на досягнення конкретних цілей, завдань і результатів.

Відповідно, поняття «соціальні послуги» можна визначити як складну відкриту соціально-економічну систему, що складається з колективу державних та місцевих органів влади та неурядових організацій, діяльність яких спрямована на надання соціальних послуг особам, окремим групам, які опинилися в важкій ситуації та не в змозі самотійно їх подолати та потребують сторонньої допомоги.

Метою механізму надання соціальних послуг є вирішення життєвих проблем, які стосуються окремих осіб чи соціальних груп. Проте основними

цілями такої системи має бути запобігання негативним соціально-економічним явищам, суть яких полягає у запобіганні складним життєвим обставинам, формами яких є, зокрема, реабілітація, інтеграція, реінтеграція тощо.

Управління соціальної політики Коростенської районної державної адміністрації Житомирської області повинно надавати окремим особам і соціальним групам таку соціальну підтримку, яка сприятиме створенню умов для самостійного вирішення їхніх життєвих проблем, відновленню втрачених навичок і функцій, подоланню або мінімізації негативних наслідків таких обставин, які вони не можуть подолати наявними ресурсами.

На підставі вищевикладеного механізму надання соціальних послуг як об'єкта державного управління можна проілюструвати на спрощеній схемі, представлений на рис. 1.2. Надавачами послуг є державні сектори, установи, організації, громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи-підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги без здійснення підприємницької діяльності. Шляхами залучення широкого кола послуг у приватному секторі є послуги із закупівлі, державно-приватне партнерство, громадські закупівлі, конкурси соціальних проектів, мікропроектів та програм. Управління соціальної політики Коростенської районної державної адміністрації Житомирської області також відповідає за ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на рівні місцевої громади та інформування її мешканців про соціальні послуги, доступ до яких мають у доступній для осіб з будь-якими проблемами здоров'я.

Першими кроками у реалізації повноважень місцевого самоврядування у сфері соціального обслуговування є формування на засіданні виконавчого органу сільської, міської ради рішення про створення:

- структурного підрозділу, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері соціального захисту населення, створення місцевих програм соціальної допомоги;
- центру надання соціальних послуг або центр соціальних послуг та територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

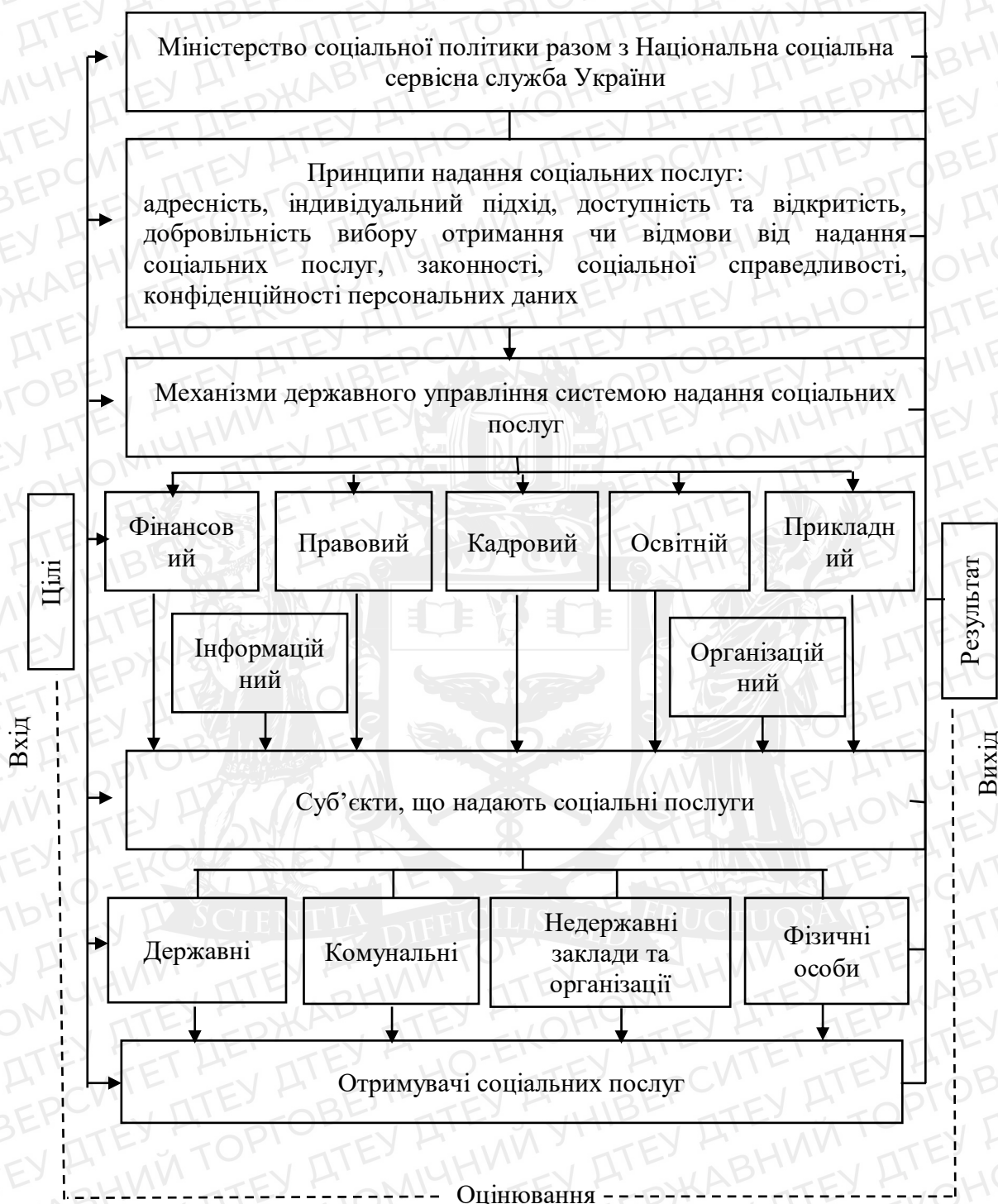

Рис.1.2 Механізм надання соціальних послуг.

Джерело: Сформовано автором[5; 16]

На цій сесії також затверджується положення вищезазначених підрозділів, установчі документи центру та перелік їх працівників. В Коростенському районі Житомирської області адміністративні послуги надаються у наступних центрах (дод. А).

Таким чином, в Коростенському районі на сьогоднішній день діють одинадцять центрів надання адміністративних послуг, що забезпечує широке

охоплення даної територіальної громади та сприяє забезпеченню доступності соціальних послуг для населення.

Механізм фінансування соціальних послуг передбачає можливість використання різноманітних джерел фінансових ресурсів та варіантів фінансування. Побудова оптимальної моделі фінансування соціальних послуг передбачає мобілізацію стабільних фінансових ресурсів, необхідних для надання доступних та якісних соціальних послуг, а також побудову системи використання коштів, що забезпечить їх ефективне використання в інтересах громади (рис. 1.3).

Місцевий бюджет є основним джерелом фінансування соціальних послуг. Здійснення повноважень щодо організації надання соціальних послуг місцеві органи влади та самоврядування можуть також допомогти в отриманні коштів з інших джерел, якими можуть бути кошти благодійників, меценатів та інших суб'єктів. Розглянемо динаміку фінансування соціальних послуг у Коростенському районі за останні три роки (рис. 1.4).

З рис. 1.4 видно, що фінансування соціальних послуг з місцевого бюджету незначно зростає з кожним роком: у 2020 році на 1%, а у 2021 році на 0,4%. Дана динаміка свідчить про те, що обсяги фінансування залишаються майже на одному рівні, що з урахування зростання цін призводить до погіршення якості соціальних послуг.

При побудові оптимальної моделі фінансування соціальних послуг у комунальному господарстві важливо поєднати можливість їх надання як комунальними, так і недержавними структурами. Одним із основних принципів системи соціальних послуг, передбачених Законом України «Про соціальні послуги», є рівність прав, обов'язків та відповідальності надавачів соціальних послуг у державному та приватному секторах. Таким чином, бюджетні кошти можуть спрямовуватися на підтримку діяльності комунальних підприємств, установ, що надають соціальні послуги, та закупівлю соціальних послуг у недержавних структурах.

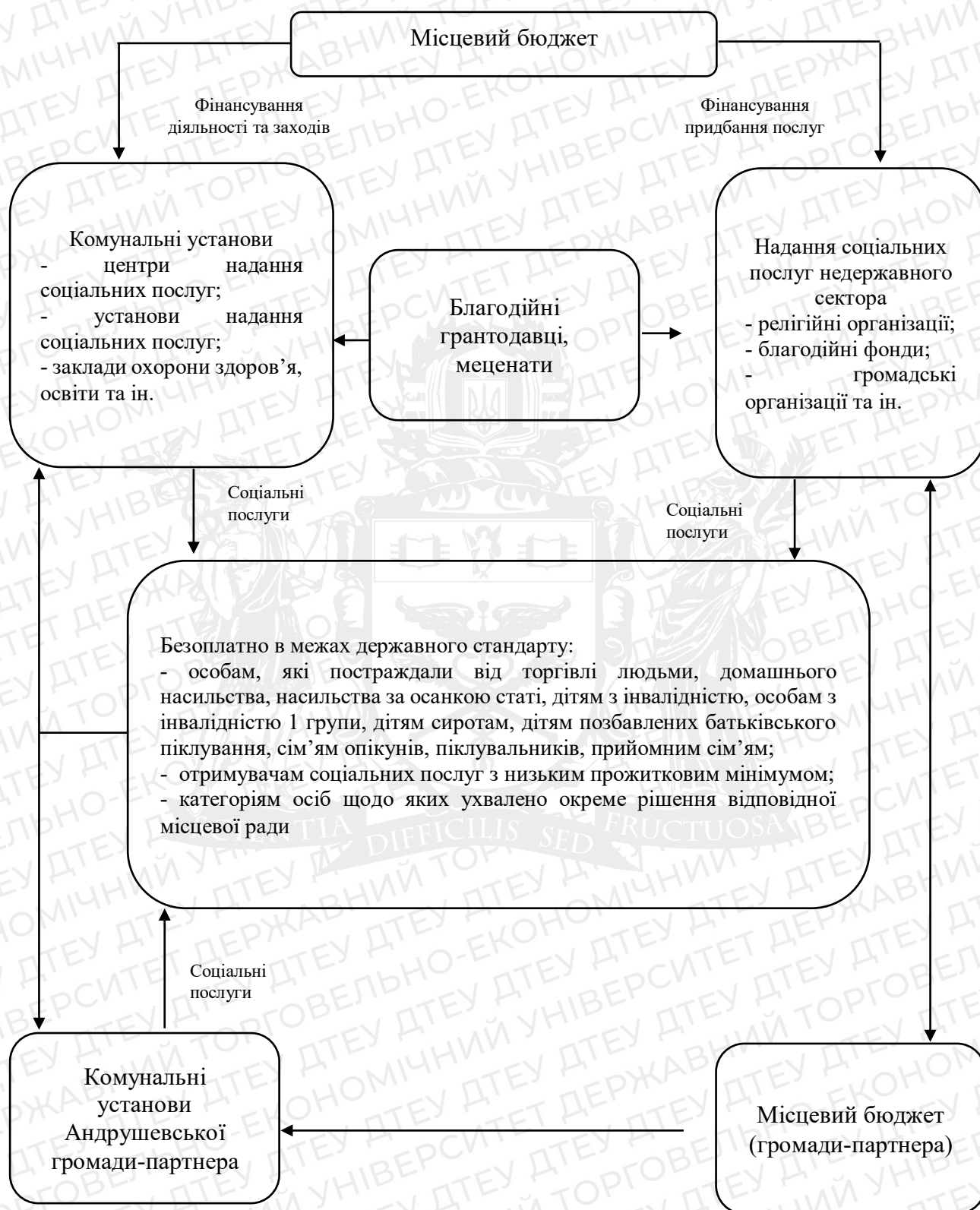

Рис.1.3 Механізм фінансування соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області.

Джерело: Сформовано автором [20]

Слід зазначити, що надання соціальних послуг може відбуватися у співпраці з місцевими громадами. Співпраця може здійснюватися в тому числі в таких формах [6]:

- делегування одному із суб'єктів співробітництва іншим суб'єктом співробітництва для виконання одного чи кількох завдань разом із перерахуванням відповідних коштів;
- реалізація спільних проектів, що полягає в координації діяльності суб'єктів співробітництва та зборі ними коштів на визначений термін для спільного здійснення відповідних заходів;
- спільне фінансування (утримання) суб'єктів кооперації підприємств, установ та комунальних організацій - об'єктів інфраструктури;
- створення спільних комунальних підприємств, установ та організацій - об'єктів спільної інфраструктури.

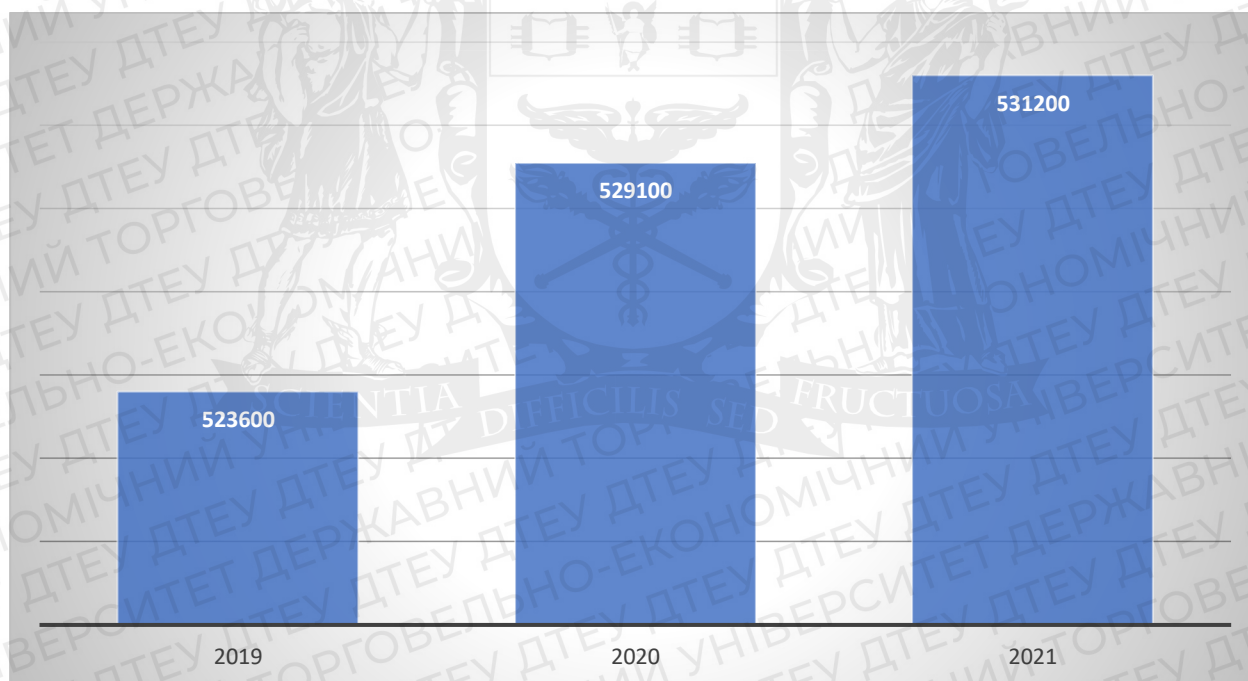

Рис.1.4.Динаміка фінансування соціальних послуг, 2019-2021 рр. (грн).

Джерело: Сформовано автором [20]

Відповідно до Закону України «Про співробітництво територіальних громад», співпраця відбувається відповідно до укладених договорів про співпрацю села, міста, сільським головою від імені села, міським головою, міської ради після погодження їх проектів відповідними радами. Детальний порядок організації співпраці описано в практичному посібнику для посадових осіб місцевого самоврядування «Організація співробітництва територіальних громад України» [11].

Для надання соціальних послуг можна також використовувати інші можливості, крім вищезазначених джерел фінансування. Відповідно до пункту 41 Положення про організацію надання соціальних послуг, у разі неможливості задовольнити потреби мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці у наданні тих чи інших соціальних послуг, за винятком базових соціальних послуг, Управління соціальної політики Коростенського району, вирішує дану проблему шляхом планування та фінансування видатків на задоволення потреб населення/сімей регіону у соціальних послугах у рамках регіональних та місцевих програм соціально-економічного розвитку.

Також в Коростенському районі розвивають позитивну практику організації конкурсів місцевих ініціатив. В таб. 1.5 представлені основні місцеві ініціативи за 2021 рік.

Таблиця 1.5

Місцеві ініціативи надання соціальних послуг в Коростенському районі за 2021 р.

Назва ініціативи	Зміст
Створення або облаштування громадських просторів	Будівництво центру розвитку творчості дитини віком від 3 до 12 років. Фінансування відбуватиметься за кошти меценатів та благодійних фондів
Освіта для дорослих	Курси комп'ютерної грамотності для інвалідів та людей похилого віку. Проводяться на базі ліцею.
Захист довкілля та розвиток екологічного мислення	Організація загально районних суботників та проведення мерії просвітницьких лекцій на тему розвитку екологічного мислення в закладах освіти району
Створення «Жіночого клубу»	Створення на базі місцевих будинків культури простору для дозвілля жінок, де вони можуть розвивати творчість, проводити урочисті заходи
Зустрічі з успішними людьми	Організація зустрічей з місцевими успішними підприємцями школярів та студентів, організація проходження виробничої практики для студентів

Джерело: Сформовано автором [20]

Ці проекти були реалізовані в повному обсязі протягом 2021 року, що допомагає розвивати місцеву громаду та облаштовувати її культурний простір. Це створює можливості ініціювати проекти, спрямовані на розвиток соціальних послуг, які повністю або частково фінансуватимуться з міського бюджету.

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В РЕГІОНІ

2.1 Реформування системи надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

Для забезпечення інтегрованого підходу до соціального супроводу та доступу до соціальних послуг для всіх членів громади в Коростенському районі, рекомендовано об'єднати всіх суб'єктів, які займаються захистом прав дітей та наданням соціальних послуг, в одну інтегровану систему.

Для побудови інтегрованої системи соціального забезпечення на рівні громади необхідно:

- створення у Коростенській районній державній адміністрації єдиного структурного підрозділу, який має повноваження у сфері соціального захисту населення та надання соціальних послуг населенню;
- створення служби у справах дітей для забезпечення повного виконання обов'язків, покладених на громаду законом щодо захисту прав дітей;
- включення до планування та програмування бюджетних ресурсів для розвитку цілісної системи соціального захисту населення;
- запровадження єдиних принципів, правил, технологій та алгоритмів дій щодо організації надання соціальної підтримки жителям територіальної громади.

Плануючи інтегровану модель, слід пам'ятати, що наявність передових медичних, освітніх, реабілітаційних, культурно-оздоровчих послуг допоможе забезпечити належну профілактику сімей та дітей, які опинилися в складних життєвих ситуаціях. Наприклад, окрім навчання (дошкільне, шкільне та позашкільне) мають супроводжуватися освітні послуги (проїзд до навчальних закладів, групи довшого дня, гаряче харчування в навчальних закладах), що забезпечить належний рівень харчування дітей, особливо з малозабезпечених сімей. Розглянемо загальну схему інтегрованої системи надання соціальних послуг в Коростенському районі (рис. 2.1).

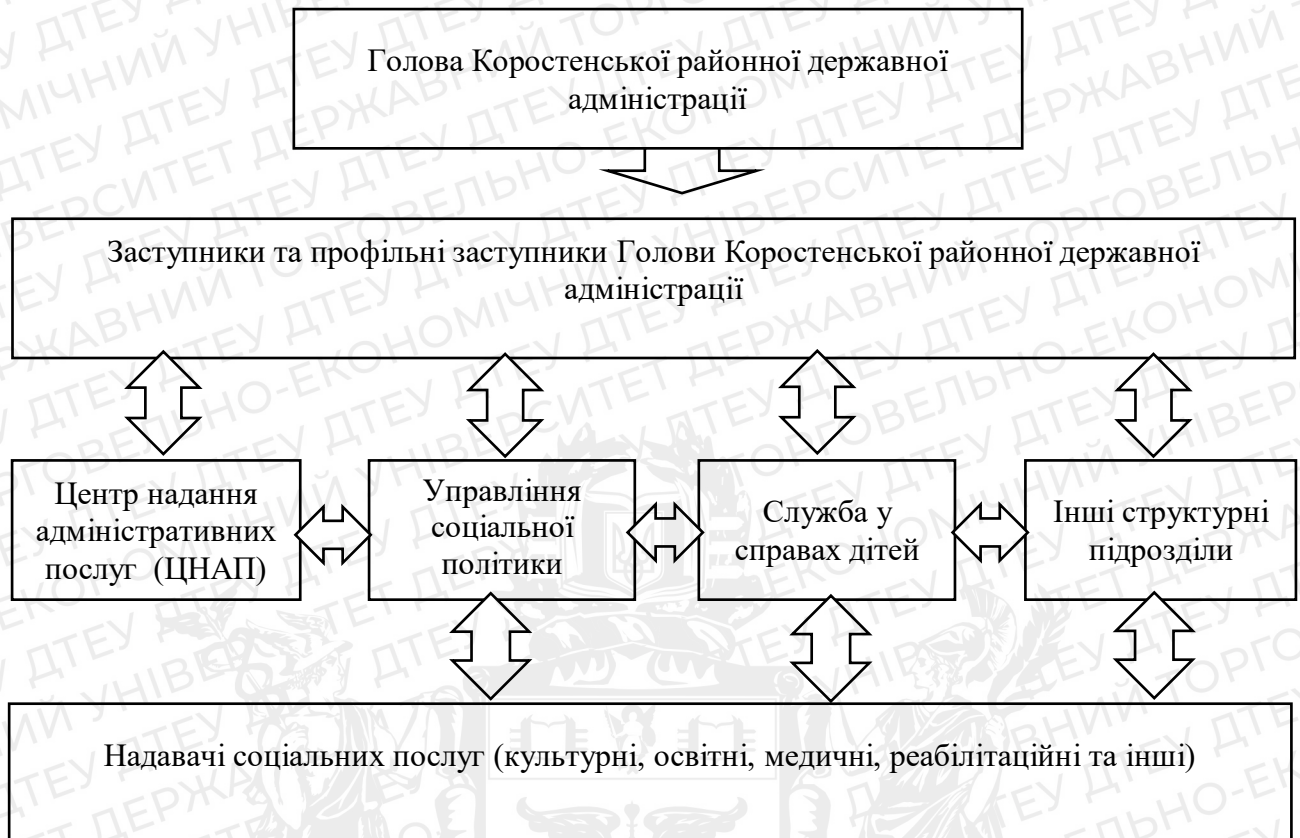

Рис.2.1 Інтегрована система соціального захисту населення Коростенського району.

Джерело: Сформовано автором [26]

Голова Коростенської районної державної адміністрації координує виконання повноважень у сфері соціальних послуг та соціального захисту населення, очолює комісію з захисту прав дитини.

Заступники та профільні заступники Голови Коростенської районної державної адміністрації відповідають за координацію та міжвідомчу взаємодію під час надання соціальних послуг населенню.

Одним із основних напрямків діяльності ЦНАП у сфері соціальних послуг є надання консультації відповідними спеціалістами. Управління соціальної політики Коростенської РДА визначає завдання щодо потреб у соціальних послугах, здійснює моніторинг, контроль та оцінку якості послуг населенню, проводить підготовку рішень з надання послуг населенню. Служба у справах дітей забезпечує дотримання та захист прав дітей у Коростенському районі.

Реалізація соціальних послуг відбувається безпосередньо надавачами соціальних послуг (комунальні заклади із надання соціальних послуг).

Прикладом інтеграції, при якій організаційні та фінансові ресурси різних структурних підрозділів громади об'єднуються навколо потреб конкретної дитини чи сім'ї, є поєднання інклюзивної освіти із соціальною підтримкою інклюзивної освіти. Оскільки дитина з особливими освітніми потребами може потребувати підтримки та допомоги в плані пересування, самообслуговування, спілкування, харчування тощо в інклюзивній освіті, надати таку підтримку можна шляхом надання послуг соціального супроводу під час інклюзивного навчання. Таким чином навчальний заклад надає соціальні послуги дитині для забезпечення повноцінної та ефективної участі у навчально-виховному процесі.

Слід також зазначити, що відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» соціальні послуги можуть надаватися в центрах зайнятості, охорони здоров'я, освіти, культури та інших закладах, що дає можливість надавати соціальні послуги різним групам населення що дозволяє робити соціальні послуги більш доступними.

Одним із етапів створення інтегрованої системи соціального забезпечення на рівні Коростенського району є забезпечення міжвідомчої співпраці та міждисциплінарного підходу як на етапі визначення потреб у соціальних послугах, так і на етапах їх розвитку, у процесі надання.

Міжвідомче співробітництво здійснюється шляхом взаємодії всіх підрозділів та надавачів соціальних, адміністративних, медичних, освітніх, культурних, реабілітаційних закладів, підрозділів Державної поліції України. Така співпраця сприяє розвитку горизонтальних зв'язків між постачальниками послуг, запровадженню єдиних правил, технологій та алгоритмів з метою швидкого виявлення, профілактики та ефективного реагування, допомоги, у тому числі дітям та їхнім родинам, які опинилися у складних життєвих ситуаціях.

Механізми міжвідомчого співробітництва суб'єктів, уповноважених на виконання функцій з надання послуг громадянам та захисту їх прав, затверджені Кабінетом Міністрів України низкою нормативно-правових актів, обов'язкових до виконання відповідно до ст. 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», органи місцевого самоврядування та їх посадові особи для забезпечення ефективного міжвідомчого співробітництва на рівні територіальної

громади має існувати процедура обміну інформацією, маршрутизації та надання інформації всім суб'єктам необхідну відповідь.

Алгоритм міжвідомчої взаємодії має враховувати власні інституційні можливості та визначатиме відповідальних контрагентів. У цьому алгоритмі доцільно вказати:

1. Перелік доступних суб'єктів взаємодії з громадою (ЦНАП або інші надавачі соціальних послуг, структурний підрозділ соціального захисту, опіки дітей, підрозділ Національної поліції, Центр первинної медико-санітарної допомоги, польові підрозділи ДСНС та інші), відповідальних за їх координацію.

2. Порядок повідомлення та перенаправлення у разі виявлення:

- жертви домашнього/гендерного насильства або торгівлі людьми;
- діти, які постраждали від жорстокого поводження;
- загрози життю та здоров'ю дитини;
- сім'ї, які опинилися у складній життєвій ситуації, або сім'ї з ознаками вразливості;
- інші випадки, що потребують міждисциплінарного підходу.

3. Послідовність дій спеціалістів структур, наведених у пункті 1 у випадках, зазначених у пункті 2.

Отже, створення інтегрованої системи надання соціальних послуг має стати важливим кроком на шляху до досягнення європейського рівня життя для населення, підвищення ефективності надання соціальних послуг, їх оперативності, покращення комунікації між різними суміжними органами та установами, які здійснюють діяльність у досліджуваній сфері. Загалом, формування даної системи вважаємо виправданим.

Важливим напрямком реформування надання соціальних послуг в Коростенському районі має стати удосконалення обліку та якості оцінки соціальних послуг (рис. 2.2).

1) Використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг як єдиного інструменту обліку потреб, моніторингу надання та оцінки соціальних послуг передбачає, що планування та здійснення видатків на реалізацію соціальних послуг в Коростенському районі буде здійснюватися на основі даного

реєстру, що допоможе оптимізувати роботу Управління соціальної політики Коростенської РДА та забезпечить складання максимально точного кошторису витрат на соціальні послуги для населення територіальної громади. Також пропонується розміщувати звіт про результати оцінки якості послуг у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг.

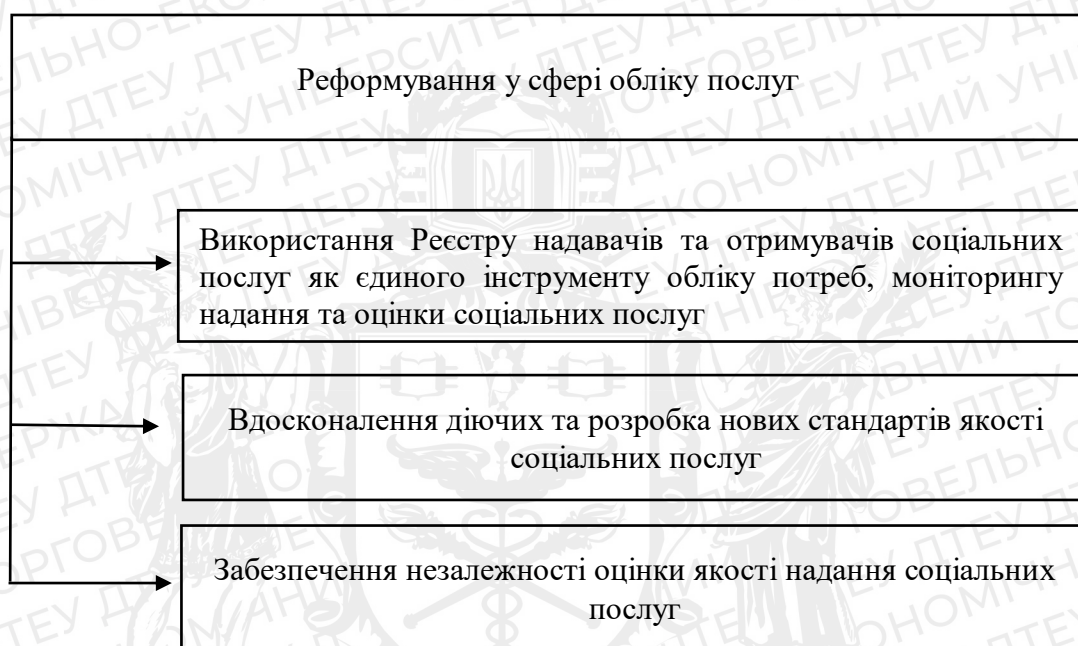

Рис. 2.2 Реформування у сфері обліку соціальних послуг

Джерело: сформовано автором [18]

2) Необхідним є розробка протоколів нормування часу, витрат матеріалів, послідовність дій, випадки необхідності залучення додаткових фахівців та інші важливі аспекти якості надання соціальних послуг для полегшення механізму їх надання та контролю за відповідністю реалізації до визначених в державі стандартів. Розрахунок тарифів по кожному виду послуг пропонується здійснювати на основі затверджених протоколів.

3) Забезпечення об'єктивності оцінку пропонується забезпечити завдяки забороні проведення моніторингу замовником соціальних послуг. Тобто оцінку якості послуг має здійснювати незалежний суб'єкт господарювання, який не має особистої зацікавленості у результаті перевірки.

Таким чином, основними напрямками реформування системи надання соціальних у Коростенському районі мають стати:

- 1) створення інтегрованої системи надання соціальних послуг, що забезпечить ефективну співпрацю всіх суміжних органів та установ у сфері надання соціальних послуг і відповідно підвищить якість послуг;
- 2) реформування у сфері обліку соціальних послуг, що передбачає використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, як ефективного механізму підвищення якості соціальних послуг.

2.2 Рекомендації щодо удосконалення надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області

Удосконалення соціальної сфери загалом, і сфери соціальних послуг зокрема, триває з моменту відновлення Україною незалежності. З початком реформи децентралізації реформа соціальної сфери набула нового вигляду та визначила нові проблемні галузі, які потребують негайного реагування з боку влади. Незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, прийнятих у сфері соціального захисту населення за 30 років незалежності нашої країни, багато питань і проблем залишаються невирішеними.

У 2021 році в Україні Указом Президента було формально закріплено створення ринку соціальних послуг. Важливим аспектом удосконалення надання соціальних послуг у Коростенському районі житомирської області є подальший розвиток ринку соціальних послуг. Напрямки його вдосконалення представлені на рис. 2.3.

Надання фінансової та управлінської автономії надавачам соціальних послуг планується завдяки перетворенню даних суб'єктів на комунальні некомерційні установи з метою усунення кошторисного фінансування, не пов'язаного з результатами діяльності даних підприємств. Усунути відмінності у фінансуванні надавачів послуг комунальних та недержавних секторів пропонується шляхом застосування до даних закладів єдиних принципів фінансування. Усунути суб'єктивізм у фінансуванні соціальних послуг за рішенням Коростенської державної районної адміністрації пропонується

шляхом запровадження протоколів нормування соціальних послуг (більш детально описано в попередньому підрозділі).

Рис.2.3 Напрямки удосконалення ринку соціальних послуг.

Джерело: Сформовано автором [30]

На сьогодні аналіз попиту на соціальні послуги ще плановий і триває 2 роки, тобто попит на наступний рік визначається на основі показників минулого року; не існує механізму фінансування соціальних послуг за принципом «гроші йдуть за одержувачем», і в багатьох випадках права та воля одержувача просто ігноруються; Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг ще знаходиться на стадії розробки, перебуває в тестовому режимі та має обмежену функціональність. Підходи до придбання соціальних послуг у постачальників соціальних послуг у приватному та комунальному секторах є діаметрально протилежними та неконкурентоспроможними.

Для того, щоб отримувачі соціальних послуг в Коростенському районі мали можливість безперешкодно обрати найбільш прийняттого надавача послуг Управління соціальної політики Коростенської РДА має в найкоротші терміни закінчити формування та наповнення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Вважаємо, що для ефективного удосконалення надання соціальних послуг в Коростенському районі, створення конкурентного ринку соціальних послуг та підвищення якості та безпеки соціальних послуг необхідно:

1) Вирівнювання статусу надавачів соціальних послуг з приватного та комунального секторів шляхом надання фінансово-управлінської автономії надавачам соціальних послуг із комунального сектору та перетворення їх у некомерційні комунальні підприємства;

2) Забезпечення втілення фінансування та обліку потреб кожного законного отримувача соціальних послуг шляхом запровадження механізму фінансування системи надання соціальних послуг за принципом «гроші йдуть за отримувачем соціальних послуг»;

3) Встановити фінансові гарантії надання соціальних послуг шляхом впровадження гарантованого державою пакету соціальних виплат шляхом визначення на законодавчому рівні переліку пільг, які представники територіальної громади отримують з місцевого бюджету або одержувачів (у повному обсязі чи диференційованому), та визначення державних пільг, фінансових ресурсів, гарантій на соціальні послуги та реабілітаційне обладнання за рахунок програми соціальних гарантій;

4) Встановити тарифи на послуги шляхом затвердження обґрунтованих тарифів на соціальні послуги, що надаються відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Приклад розрахунку представимо в табл. 2.1.

Прямі витрати становлять:

$$50841,06:249:4=51,05 \text{ грн/год}$$

Адміністративні витрати (включаються до тарифу на платну соціальну послугу в розмірі не більш як 15 % витрат на оплату праці, визначених за нормами обслуговування для надання цієї послуги працівником):

$$50841,06:249:4*0,15=7,66 \text{ грн.}$$

Вартість надання соціальної послуги протягом однієї людино-години:

$$51,05+7,66=58,71 \text{ грн}$$

Таблиця 2.1

Встановлення обґрунтованого тарифу на послуги реабілітації

Назва показника	Розмір, грн	Витрати на рік, грн
Посадовий оклад фахівця з фізичної реабілітації з 01 січня 2022 року	2373,00*9 міс	21357,00
Посадовий оклад фахівця з фізичної реабілітації з 01 жовтня 2022 року	2445,00*3 міс	7335,00
Доплата до мінімальної заробітної плати з 01 січня 2022 року	877,00*9 міс	7893,00
Доплата до мінімальної заробітної плати з 01 жовтня 2022 року	905,00*3 міс	2715,00
Матеріальна допомога на оздоровлення	2373,00	2373,00
Всього заробітна плата		41673,00
Єдиний соціальний внесок 22%		9168,06
Разом		50841,06

Таб.2.1 Джерело: Сформовано автором

Даний алгоритм розрахунків дає можливість розуміти отримувачам соціальних послуг реальну їх вартість. Дані розрахунки за всіма видами платних соціальних послуг мають бути розміщені на сайті Коростенської державної районної адміністрації;

5) Забезпечення діджиалізації обліку потреб та оцінки якості соціальних послуг на рівні Коростенського району в режимі реального часу, у тому числі шляхом використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті проведеного аналізу стану надання соціальних послуг в Коростенському районі було встановлено, що визначення потреб у соціальних послугах, їх планування надання, бюджетне планування здійснюється Управлінням соціальної політики Коростенської районної державної адміністрації Житомирської області. Реалізуються соціальні послуги з допомогою центру надання адміністративних послуг та Коростенського районного центру соціальних служб та інших надавачів послуг. Загальна кількість реалізованих соціальних послуг в досліджуваному районі збільшується протягом останніх трьох років. Найбільшу частку в загальній структурі соціальних послуг в Коростенському районі займають консультування, інформування, соціальна профілактика, соціальна реабілітація та соціальний супровід. Всі інші напрямки соціальних послуг надаються в помітно меншому обсязі.

Механізм надання соціальних послуг в Коростенському районі представляє собою складну відкриту соціально-економічну систему, що складається з колективу державних та місцевих органів влади та неурядових організацій, діяльність яких спрямована на надання соціальних послуг особам, окремим групам, які опинилися в важкій ситуації та не в змозі самотійно їх подолати та потребують сторонньої допомоги. Метою даного механізму є надання соціальних послуг для вирішення життєвих проблем, які стосуються окремих осіб чи соціальних груп, які є представниками територіальної громади Коростенського району.

В процесі проведеного дослідження були виділені наступні напрямки реформування системи надання соціальних у Коростенському районі:

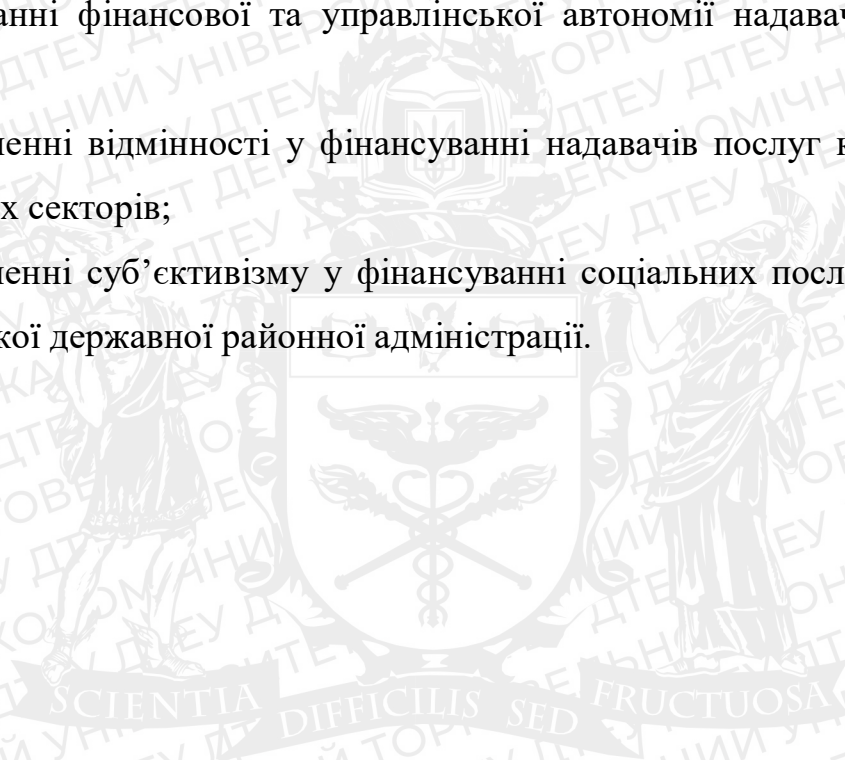
- 1) створення інтегрованої системи надання соціальних послуг, що забезпечить ефективну співпрацю всіх суміжних органів та установ у сфері надання соціальних послуг і відповідно підвищить якість послуг;

2) реформування у сфері обліку соціальних послуг, що передбачає використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, як ефективного механізму підвищення якості соціальних послуг.

Публічно-управлінські рішення щодо удосконалення системи надання соціальних послуг Коростенського району Житомирської області мають бути зосереджені на:

- наданні фінансової та управлінської автономії надавачам соціальних послуг;
- усуненні відмінності у фінансуванні надавачів послуг комунальних та недержавних секторів;
- усуненні суб'єктивізму у фінансуванні соціальних послуг за рішенням

Коростенської державної районної адміністрації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабич-Касьяненко К. В. Аналіз стану соціального обслуговування осіб з інвалідністю в Україні на сучасному етапі. Прикарпатський юридичний вісник, 2019. №1 (26). URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/16> (Дата звернення 11.05.2022)
2. Виноградова О. В. Інтегровані соціальні послуги як напрям соціалізації дітей з інвалідністю в громаді. 2021. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34488> (Дата звернення 12.05.2022)
3. Все про соціальну роботу: навч. енциклопед. словник-довідник. За ред. В. М. Пічі. Вид. 2-ге, виправлене, перероблене та доповнене. Львів: «Новий Світ 2000», 2013. 616 с.
4. Голденблат М.А. Особливості формування сучасної системи надання соціальних послуг: українські реалії. *Науковий журнал «ЛЮГОС. Мистецтво наукової думки»*, 2018. №1 С. 12-14.
5. Горбунова-Рубан, С. О., & Вітковська, І. М. Система надання соціальних послуг: сучасний стан. *«Socioпростір: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи»*, 2020. (9), С. 17-22.
6. Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали X Міжнар. наук. конф.аспірантів та докторантів з державного управління: ОРІДУ НАДУ, 2019. 254 с.
7. Дишко, О. Л. (2019). Особливості інклюзивного туризму як виду реабілітації студентів з інвалідністю. Сучасні питання фізичної реабілітації, рекреації та фізичного виховання різних груп населення. Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології, 3(1), С. 5-7.
8. Дубич К. В. Участь громадських організацій в публічному управлінні системою соціальних послуг. Державно-управлінські студії. 2017. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/deruprs_2017_2_16 (Дата звернення 12.05.2022)

9. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text> (Дата звернення 12.05.2022)
10. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text> (Дата звернення 12.05.2022)
11. Закон України «Про адміністративні послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (Дата звернення 12.05.2022)
12. Кришень О. В. Сфера соціального забезпечення як соціальний пріоритет: порівняльний аналіз регіональних Стратегій-2020. Публічне адміністрування та національна безпека. 2019. № 6. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2019-6-5527>. (Дата звернення 12.05.2022)
13. Кришень О.В. Сучасні тенденції формування, реалізації та розвитку регіональної соціальної політики в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2020. вип. 1(44). С. 52-58.
14. Кудлаєнко С. В. Державна соціальна політика у сфері економічних відносин: концептуальні засади. *Вісник Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки*, 2017. № 2(1). С. 206-209.
15. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
16. Кучер Г. Створення оптимальної моделі надання соціальних послуг у громаді в умовах децентралізації (на прикладі м. Умань). *Social Work and Education*, 2016. Vol. 3, No. 2. P. 15-25.
17. Любецька М. М. Аналіз зарубіжного досвіду надання соціальних послуг, здійснення соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах. *Інвестиції: практика та досвід*, 2018. № 19. С. 109-116.
18. Мельник В.П. Реформування системи соціальних послуг в Україні: теоретико-правовий аспект.

<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Дата звернення 12.05.2022)

19. Орловська І.Г. Соціальні послуги як особливий різновид публічних послуг. Науковий вісник публічного та приватного права. Випуск 3, 2020. С. 153-158.

20. Офіційний сайт Коростенська районна державна адміністрація URL: <https://korostenska-rda.gov.ua/sitemap/> (Дата звернення 15.05.2022)

21. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>. (Дата звернення 15.05.2022)

22. Закон України «Про соціальні послуги» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15>. (Дата звернення 15.05.2022)

23. Революція управлінців і неефективність державного управління в Україні. URL: www.spa.ukma.kiev.ua/visnyk/index.php?op=view&t=2 (Дата звернення 15.05.2022)

24. Розвиток соціальної сфери територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»; за ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 140 с.

25. Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства URL: <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikov-organiv-mistseвого-samovryaduvannya.pdf> (Дата звернення 15.05.2022)

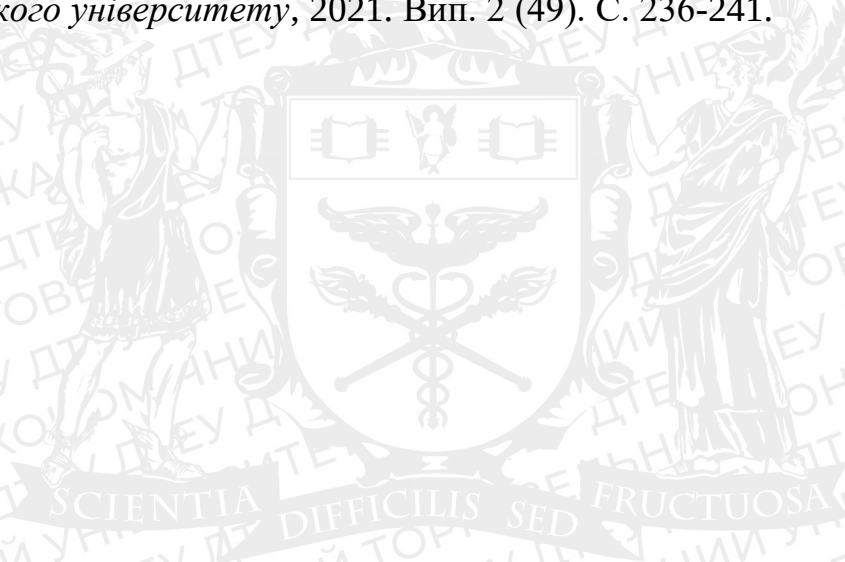
26. Романова Н.Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12782/Romanova_Formuvannya_rynku_sotsialnykh_poslugh_na_suchasnomu_etapi_v_Ukraini.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Дата звернення 15.05.2022)

27. Семигіна Т.В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

28. Слозанська Г. І. Упровадження посади фахівця із надання соціальних послуг населенню в умовах об'єднаної територіальної громади: труднощі, що виникають. *Вісник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка*, 2017. №1 (306), 264-276.

29. Толярик О. Ю. Сімейна соціальна робота: реалії України. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*, 2020. № 4 (133). С. 38-46.

30. Чернета С.Ю. Підготовка фахівців із соціальної роботи до професійної діяльності з надання соціальних послуг. *Науковий вісник Ужгородського університету*, 2021. Вип. 2 (49). С. 236-241.

ДОДАТОК А

Центри надання адміністративних послуг в Коростенському районі
Житомирської області.

Назва центру	Адреса
Центр надання адміністративних послуг Білокоровицької сільської ради	Житомирська область, Коростенський район, с. Білокоровичі, вул. Тараса Шевченка, 69 а
Відділ «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Гладковицької сільської ради	вул. Репкіна Н.,5 в, с. Гладковичі Коростенський район, Житомирська область
Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Іршанської селищної ради	вул. Гулія, буд.7, смт. Іршанськ Коростенського району Житомирської області
Центр надання адміністративних послуг виконавчого комітету Коростенської міської ради	Житомирська обл., м. Коростень, вул. Шевченка 5
Відділ реєстрації та надання адміністративних послуг виконавчого комітету Лугинської селищної ради	Житомирська область, Коростенський район, смт Лугини, вул.М. Грушевського, 4
Центр надання адміністративних послуг м. Малин	Житомирська обл., Коростенський район, м. Малин, вул. Дорошок, 20
Центр надання адміністративних послуг Народицької селищної ради	Житомирська обл., Коростенський р-н, смт. Народиці, вул. 1-го Травня, 15
Відділ Центр надання адміністративних послуг виконкому Овруцької міської ради	Житомирська область, Коростенський район, м.Овруч, вул. Героїв Майдану, 21
Центр надання адміністративних послуг Олевської міської ради	Вул. Володимирська, 2, м. Олевськ, Коростенський район, Житомирська область
Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Словечанської сільської ради	вул. Київська, буд. 5, с. Словечне, Овруцького району, Житомирської обл.
Відділ «Центр надання адміністративних послуг» Ушомирської сільської ради	Житомирська область, м. Коростень, вул. Грушевського, буд. 60/2

Джерело: *Сформовано автором [10]*

Завідувачу кафедрі
математичного управління та
аудиту і бухгалтерії
Гобіковий Я.І.

Заява

Я, Машраї Крістіна Дмитрівна, повідомляю, що за
результатами проведення самостійної перевірки, використавши
індивідуальні програмно-технічні засоби у наданій випускній
кваліфікаційній роботі на тему: «Використання системи
надання соціальних послуг в період пандемії COVID-19» не містять есе-
ментів академічного плагіату. У випадках вико-
ристання прямих цитат з наукових джерел, вказав відповідні посилання.
Робота для перевірки надана у друкованому та елек-
тронному варіантах. Електронна версія моєї роботи
ідеїтична з друкованою.

22 травня 2022 року

Знаю

Я, Мамураї Крістіна Дмитрівна, цим засвідчую, що є автором вищезгаданої кваліфікаційної роботи на тему:

"Функціонування системи нарахування соціальних послуг в районі" беру повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у формі інформації, зокрема частину роботи не була опублікована, як винятком виключень, коли подібне наміска підтвердження вприсвоєно. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації яка супроводжує конфіденційність.

Цим засвідчую, що зокрема частина цієї роботи не була опублікована ніюю раніше.

Я даю згоду на те, що моя робота буде направлена в інституційну депозитарію Державного торговельно-економічного університету і зберігана в одній з цих двох місцевостей середовища архіву.

22 травня 2022 року
Мамураї К.Д.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу
Шамрай Крістіни Дмитрівни на тему:
«Функціонування системи надання соціальних послуг в регіоні»
виконаної на здобуття ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
У Державному торговельно-економічному університеті

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота носить актуальний характер, вирізняється своєчасністю, оскільки присвячена питанням функціонування системи надання соціальних послуг на прикладі Коростенського району Житомирської області.

У процесі аналізу автором використовувалися теоретичні методи дослідження на основі використання Закону України «Про соціальні послуги», методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції, порівняння, графічні методи, які дали змогу отримати синтезоване уявлення про об'єкт і водночас наочно показати його складові.

Метою дослідження є вивчення функціонування системи надання соціальних послуг та розроблення рекомендацій щодо її вдосконалення в Україні. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, переліку посилань на використані інформаційні джерела та додатків.

Перший розділ висвітлює питання оцінки сучасного стану надання соціальних послуг в Коростенському районі Житомирської області.

У другому розділі визначено публічно – управлінські рішення щодо вдосконалення системи надання соціальних послуг.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані центром надання послуг.

Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам, виконана у повному обсязі і заслуговує на оцінку «відмінно», а її автор Шамрай Крістіна Дмитрівна на отримання кваліфікації бакалавра відповідно до обраної спеціальності.

Рецензент
Начальник відділу
реєстрації місця проживання
в м. Коростень

Яценко В.І.